

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)
SSN Marek Pietruszyński
SSN Barbara Skoczowska (sprawozdawca)

po rozpoznaniu w Izbie Karnej
na posiedzeniu w dniu 22 października 2024 r.,
w trybie art. 535 § 5 k.p.k.
w sprawie **T. T.**
w przedmiocie wydania wyroku łącznego
kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego,
od wyroku łącznego Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku
z dnia 19 lutego 2024 r., sygn. akt II K 1622/23,

**uchyla zaskarżony wyrok łączny i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu Gdańsk-Południe w Gdańsku do ponownego
rozpoznania.**

Marek Pietruszyński Tomasz Artymiuk Barbara Skoczowska

Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku w dniu 19 lutego 2024 r. wydał
wobec T. T. wyrok łączny, sygn. akt II K 1622/23. Przyjmując, że był on skazany
prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 25 czerwca 2020 r., sygn. akt II K 204/20, za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. na karę grzywny w wymiarze 50 stawek po 200 zł stawka;
2. Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku z dnia 27 października 2021 r., sygn. akt II K 1245/21, za przestępstwo z art. 244 k.k. na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie zawieszono na okres próby 2 lat (zarządzono wykonanie kary);
3. Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 5 stycznia 2022 r., sygn. akt II K 979/21, za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. i 270 § 1 k.k. w zb. z art. 272 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. na karę łączną 10 miesięcy ograniczenia wolności zobowiązując go do wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin miesięcznie (kara nie została wykonana);
4. Sądu Rejonowego w Łomży z dnia 17 lutego 2022 r., sygn. akt II K 256/21, za przestępstwo z art. 209 § 1 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie zawieszono na okres próby 2 lat (kara została wprowadzona do wykonania);
5. Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku z dnia 20 września 2022 r., sygn. akt II K 349/22, za trzy przestępstwa z art. 244 k.k. w zb. z art. 180a k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełnione jako ciąg przestępstw na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności;
6. Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku z dnia 22 lutego 2023 r., sygn. akt II K 1751/22, za dwa przestępstwa z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii popełnione jako ciąg przestępstw na karę roku ograniczenia wolności zobowiązując go do wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 24 godzin miesięcznie (kara nie została wykonana),
orzekł:
I. na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k., art. 85a k.k., art. 86 § 1 k.k. połączył wymierzone kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami:
- Sądu Rejonowego Gdańsk - Południe w Gdańsku z dnia 27 października 2021 r., sygn. akt II K 1245/21 (pkt. 2);

- Sądu Rejonowego w Łomży z dnia 17 lutego 2022 r., sygn. akt II K 256/21 (pkt. 4), i wymierzył skazanemu T. T. karę łączną 10 miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 576 § 1 k.p.k. pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w wyrokach objętych niniejszym wyrokiem łącznym pozostawił do odrębnego wykonania;

III. na podstawie art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego odnośnie do wyroku opisanego w punkcie 1, 3, 5 i 6 komparycji wyroku wobec braku podstaw do objęcia wyrokiem łącznym;

IV. na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonych kar pozbawienia wolności zaliczył okresy zaliczone w poszczególnych wyrokach jednostkowych połączonych i okresy kar odbytych, tj. okres odbycia kary w sprawie o sygn. akt II K 1245/21: od 19 września 2023 r. do 17 stycznia 2024 r. Wyrok łączny nie został zaskarżony przez strony i uprawomocnił się w dniu 23 marca 2024 r.

Kasację od powyższego wyroku łącznego wniósł Prokurator Generalny zaskarżając go w całości na niekorzyść skazanego T. T. , zarzucając:

„I. rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku łącznego naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest art. 89 § 1b k.k., a w konsekwencji art. 86 § 1 k.k., poprzez niezastosowanie pierwszej z wymienionych regulacji i połączenie dwóch kar pozbawienia wolności orzeczonych z warunkowym zawieszeniem ich wykonania przez: Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku, sygn. akt II K 1245/21 - w rozmiarze 4 miesięcy, następnie zarządzanej do wykonania (postanowieniem tego Sądu z dnia 20 lipca 2023 r.) i Sąd Rejonowy w Łomży, sygn. akt VII K 256/21 - w rozmiarze 6 miesięcy, której wykonania nie zarządzono, a w ich miejsce wymierzenie bezwzględnej kary łącznej 10 miesięcy pozbawienia wolności w sytuacji, gdy stosownie do brzmienia wymienionych przepisów kara ta mogła być ukształtowana w przedziale: od 5 do 7 miesięcy pozbawienia wolności, a więc orzeczenie jej powyżej górnej dopuszczalnej granicy;

II. rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku łącznego naruszenie przepisów prawa procesowego i materialnego, to jest art. 413 § 1 pkt 4 k.p.k.

i art. 410 k.p.k. w zw. z art. 574 k.p.k. i art. 572 k.p.k. oraz art. 90 § 2 k.k. w zw. z art. 85 § 1 k.k., polegające na niepołączeniu wynikających z zebranego w sprawie materiału dowodowego, a nieujętych w komparycji wyroku łącznego środków karnych, w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, orzeczonych w wyrokach: Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku z dnia 27 października 2021 r., sygn. akt II K 1245/21, i Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 5 stycznia 2022 r., sygn. akt II K 979/21, wymierzonych za popełnienie przestępstw pozostających ze sobą w realnym zbiegu (występek ze sprawy o sygn. akt II K 979/21 został popełniony przed wydaniem wyroku w sprawie o sygn. akt II K 1245/21), co powodowało brak podstaw do umorzenia postępowania dot. sprawy o sygn. akt II K 979/21”.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu Gdańsk-Południe w Gdańsku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja, jako zasadna w stopniu oczywistym, zasługiwała na uwzględnienie w trybie wskazanym w art. 535 § 5 k.p.k. W związku z tym zaskarżony wyrok łączny należało uchylić i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu Gdańsk-Południe do ponownego rozpoznania.

W sprawie, zgodnie z treścią zarzutu kasacyjnego, doszło do naruszenia zarówno art. 89 § 1b k.k., jak i art. 86 § 1 k.k. Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku połączył kary pozbawienia wolności orzeczone przez: Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku, sygn. akt II K 1245/21 - w rozmiarze 4 miesięcy, oraz przez Sąd Rejonowy w Łomży, sygn. akt VII K 256/21 - w rozmiarze 6 miesięcy. Wykonanie obu tych kar zostało warunkowo zawieszone na okres próby. Istotne z punktu widzenia prawidłowego obliczania kary łącznej jest jednak to, że następnie - postanowieniem Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku z dnia 20 lipca 2023 r. – zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności orzeczonej przez Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku, sygn. akt II K 1245/21. Z akt sprawy nie wynika zaś, by zarządzono wykonanie kary orzeczonej przez Sąd Rejonowy w Łomży.

Oznacza to, że Sąd mógł połączyć obie kary w węzeł kary łącznej, ale z uwzględnieniem regulacji z art. 89 § 1b k.k., która nakazywała przyjąć, że miesiąc kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania równa się 15 dniom kary pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania. Zasada ta odnosi się bowiem także do łączenia względnych i bezwzględnych kar pozbawienia wolności (zob. wyrok SN z dnia 25 czerwca 2019 r., sygn. akt III KK 221/18). W konsekwencji należało przyjąć, że podlegająca łączeniu kara orzeczone przez Sąd Rejonowy w Łomży, sygn. VII K 256/21, równa się 3 miesiącom pozbawienia wolności, a następnie połączyć ją z karą 4 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną przez Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku, sygn. akt II K 1245/21 (ta druga kara nie podlegała „przeliczeniu” ze względu na zarządzenie jej wykonania).

Przyjęcie powyższej perspektywy pozwalałoby Sądowi prawidłowo zastosować treść art. 86 § 1 k.k. nakazującego wymierzenie kary łącznej w miesiącach i latach w granicach powyżej najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy. Należy zgodzić się ze skarżącym, że w przedmiotowej sprawie oznaczałoby to możliwość orzeczenia kary pozbawienia wolności w wymiarze od 5 miesięcy (najmniejszy wymiar liczonej w miesiącach kary powyżej 4 miesięcy) do 7 miesięcy (suma obu kar po przeliczeniu kary z warunkowym zawieszeniem wykonania). Skoro zaś Sąd – bez uzasadnienia w tym zakresie – wymierzył karę łączną 10 miesięcy pozbawienia wolności, to tym samym uchybił treści art. 89 § 1b k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k.

Trafnie również podniósł skarżący, że w sprawie doszło do obrazy art. 90 § 2 k.k., zgodnie z którym w razie orzeczenia za zbiegające się przestępstwa pozbawienia praw publicznych, zakazów lub obowiązku tego samego rodzaju, sąd stosuje odpowiednio przepisy o karze łącznej. Stosownie zaś do art. 85 § 1 k.k., jeżeli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw, zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z tych przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, sąd orzeka karę łączną, biorąc za podstawę kary z osobna wymierzone za zbiegające się przestępstwa.

Sąd bezzasadnie stwierdził zatem w zaskarżonym wyroku łącznym, że jednostkowe wyroki: Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku z dnia 27 października 2021 r., sygn. akt II K 1245/21, oraz Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 5 stycznia 2022 r., sygn. akt II K 979/21, podlegają odrębnemu wykonaniu w zakresie nieobjętym wyrokiem łącznym. Z treści połączonych wyroków wynika bowiem, że w obu z nich wymierzono skazanemu tego samego rodzaju środki karne w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych. Zaniechanie połączenia orzeczonych w jednostkowych wyrokach środków karnych tego samego rodzaju i wymierzenia skazanemu łącznego środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych prowadziło zatem do rażącego naruszenia art. 85 k.k. i art. 90 § 2 k.k.

Przy ponownym rozpoznawaniu sprawy Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku winien orzec karę łączną uwzględniając normy wynikające z obowiązujących przepisów.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak na wstępie.

[J.J.]

[ał]

Marek Pietruszyński Tomasz Artymiuk Barbara Skoczowska